

Szakdolgozattal és záróvizsgával kapcsolatos információk 2025/26-os tanév tavaszi félév

Alap¹- és mesterképzési szakok

¹ A kifutó Emberi erőforrás alapképzési szak és a kifutó Turizmus-vendéglátás angol nyelven alapképzési szak vonatkozásában a 2025/26-os tanévben nincs változás a korábban érvényes szabályokhoz képest, így ez a tájékoztató rájuk nem vonatkozik, a dokumentumban előforduló „minden alap- és mesterképzés” megfogalmazásba így nem tartoznak bele, az úgy értendő, hogy az „Emberi erőforrás alapképzési szak és a kifutó Turizmus-vendéglátás angol nyelven alapképzési szak kivételével minden alap- és mesterképzés”.

Tartalom

Szakdolgozati és záróvizsga tájékoztató – 2025/26 <i>Összefoglaló</i>	2
1. Vonatkozó szabályrendszerek	4
TDK, mint szakdolgozat.....	6
2. Szakdolgozati témák és kapcsolódó elméleti témakörök	7
3. A szakdolgozati konzulens szerepe és kiválasztása	8
4. A szakdolgozat a 2025/26-os tanév tavaszi félévétől.....	9
Cél	9
Terjedelmi és formai elvárások	9
Javasolt szakdolgozati felépítés.....	10
A mesterséges intelligencia (generatív AI) etikus használatával kapcsolatos elvárások.....	12
5. A záróvizsga a 2025/26-os tanév tavaszi félévétől.....	14
Záróvizsga értékelési szempontrendszer.....	16

Szakdolgozati és záróvizsga tájékoztató – 2025/26

Összefoglaló

1. Fontos határidők és szabályok

- A vonatkozó **szakdolgozati és záróvizsga szabályok** attól függnnek, hogy a hallgató **mikor választott témát, mikor nyújtja be a dolgot és mikor jelentkezik záróvizsgára.**
- Általános elv:
→ **Mindig a benyújtás idején érvényes szabályzat** alapján kell elkészíteni a szakdolgozatot.
→ **Mindig a záróvizsga idején érvényes szabályzat** szerint zajlik a záróvizsga.
- A **2025/26/1 előtt** témát választó hallgatók az átmeneti időszakban még a régi szabályok szerint dolgozhatnak és záróvizsgázhatnak.
- A **2025/26/1-ben** témát választók közül a **turizmus-vendéglátás és mesterképzés**es hallgatók számára hosszabb átmeneti időszak biztosított.

2. TDK és szakdolgozat kapcsolata

- A **TDK dolgozat** a megfelelő feltételek teljesülése esetén, valamint a TDK titkárnak történő jelzést követően, **benyújtható szakdolgozatként.** Ebben az esetben nem szükséges szakdolgozati témát választani.
- Ha a hallgató a TDK-ra két, egyenként 50%-ot meghaladó írásos bírálatot kapott és az előadáson is 50% felettire értékelték a teljesítményét, **mentesülhet a záróvizsga alól.**
- 2025/26 őszén a fenti kritériumnak megfelelő dolgozatok bírálati és előadás eredménye egyaránt beszámítanak; 2026 tavaszától csak az előadás értékelése számít.
- Több TDK-részvétel esetén a **legjobb eredmény** vehető figyelembe.
- Az **OTDK-helyezettek záróvizsga-eredménye automatikusan jeles.**

3. Szakdolgozati témaválasztás

- A Neptunban **tág témakörökből** lehet választani.
- A hallgató **8-10 mondatban** írja le saját elképzelését és módszertanát témaválasztáskor.
- A hallgató jelölheti, hogy kit szeretne konzulensnek, de a konzulens kijelölése **az intézetigazgató és szakfelelős, valamint a programvezető döntése,** nem biztos, hogy a hallgató által kívánt oktató lesz végül a témavezető.

4. A konzulens szerepe

- Segít a szakmai irány kijelölésében, de **nem javítja végig a dolgot.**
- A szakdolgozati konzultációs jeggyel a hallgató **hozzáállását és együttműködését értékeli,** nem a dolgozat minőségét.
- A szakdolgozat leadási időszak kezdetéig a szakdolgozat **„Végleges beadás támogatás”** mezőjét **„Támogatott”-ra** állítja, amennyiben a szakdolgozat általa véleményezett változatát megfelelő minőségűnek értékeli.
- A benyújtott szakdolgozatra a korábbi bírálati lap helyett az alábbi két dologról nyilatkozik:
 - a leadott szakdolgozat záróvizsgára bocsátható
 - a záróvizsgán tárgyalni javasolt témakörök
- A benyújtott szakdolgozatot csak akkor engedi záróvizsgára, ha:
 - világos a célkitűzés,
 - van forrásjegyzék és MI-melléklet,

- 37 500-60 000 karakter közötti a terjedelem,
- egységes és igényes munka.

5. A szakdolgozat követelményei (2025/26 tavaszától)

Cél: elméleti tudás gyakorlati alkalmazása, adatgyűjtés, elemzés és javaslatok.

Terjedelem: 15–20 oldal (37 500-60 000 karakter). **Formátum:** Word, Times New Roman, 12-es betűméret, 1 sortáv, 2,5 cm margó.

Javasolt felépítés:

1. **Vezetői összefoglaló** – 1 oldal
2. **Problémafelvetés, motiváció** – 1 oldal
3. **Irodalmi áttekintés / Elméleti háttér** – 3–5 oldal
4. **Módszertan és adatgyűjtés** – 3–4 oldal
5. **Elemzés és értelmezés** – 4–5 oldal
6. **Következtetések és javaslatok** – 3–4 oldal
7. **Hivatkozások (nemzetközileg elfogadott formátumban) + Mesterséges intelligencia melléklet**

6. Mesterséges intelligencia (AI) használatának szabályai

- **Megengedett, de dokumentálandó** a használata.
- AI-t lehet használni:
 - adatgyűjtés és elemzés előkészítéséhez,
 - módszertani útmutatáshoz,
 - szakirodalmi vázlat vagy stílusjavítás céljára.
- **Nem megengedett:**
 - eredmények értelmezésére vagy következtetések levonására,
 - automatikus hivatkozások bemásolására,
 - szenzitív adatok feltöltésére.
- Minden használatot jelezni kell az **AI mellékletben** (prompt + cél + kapott válasz rövid leírása).
- A bizottság **ellenőrizheti az AI-használatot** és rákérdezhet a módszerek megértésére.
- Az AI-használat elhallgatása a dolgozat **érvénytelenítését** eredményezheti.

7. Záróvizsga menete (2025/26 tavaszától)

- Feltétel: a konzulens engedélyezi a dolgozat védelemre bocsátását.
- Időtartam: kb. **30 perc + 15 perc felkészülés**
 1. **15 perc felkészülés** két (elméleti és/vagy gyakorlati) kérdésre
 2. **10 perces bemutató** (téma, módszertan, eredmények)
 3. **20 perces beszélgetés** a bizottsággal
- A kérdések kapcsolódhatnak a szakdolgozathoz és a választott témakörhöz.

1. Vonatkozó szabályrendszerek

Az alábbi táblázatok összefoglalják, hogy milyen tartalmi és formai követelmények, illetve milyen záróvizsga szabályok vonatkoznak az egyes hallgatókra attól függően, hogy mikor választottak szakdolgozati témát, mikor nyújtják be szakdolgozatokat, illetve mikor jelentkeznek záróvizsgára.

1. táblázat: 2025/26/1 előtti témajelentkezések

Képzés	Szakdolgozati témajelentkezés	Szakdolgozat benyújtása	Tartalmi és formai követelmények	Záróvizsga
Minden alap- és mesterképzés	2025/26/1 előtt	2025/26/1	2025/26/1-ben érvényes szabályzat szerint	2025/26/2-ig a 2025/26/1-ben érvényes szabályzat szerint, azt követően a záróvizsga idején érvényes szabályzat szerint
Minden alap- és mesterképzés	2025/26/1 előtt	2025/26/2	2025/26/1-ben érvényes szabályzat vagy egyéni kérelem alapján a 2025/26/2-ben érvényes szabályzat szerint	2025/26/2-ben a 2025/26/1-ben érvényes szabályzat szerint a 2025/26/1-es követelmények alapján benyújtóknak, a 2025/26/2-ben érvényes szabályzat szerint a 2025/26/2-es követelmények szerint benyújtóknak, azt követően mindenki számára a záróvizsga idején érvényes szabályzat szerint
Minden alap- és mesterképzés	2025/26/1 előtt	2026/27/1 vagy azt követően	Benyújtáskor érvényes szabályzat szerint	A záróvizsga idején érvényes szabályzat szerint

Az 1. táblázat fejléc alatti első sorában található információk azt jelentik, hogy bármelyik alap- vagy mesterképzésre jár egy hallgató, ha még a 2025/26-os tanév őszi félévének témaválasztási időszaka előtt választott szakdolgozati témát, és a szakdolgozatát a 2025/26-os tanév őszi félévében benyújtotta, akkor a szakdolgozatra a 2025/26-os tanév őszi félévében érvényes tartalmi és formai követelmények vonatkoznak, és a 2025/26-os tanév tavaszi félévéig még a 2025/26-os tanév őszi félévében érvényes záróvizsga szabályzat szerint tehet záróvizsgát. Amennyiben a 2025/26-os tanévben nem tesz záróvizsgát, akkor a záróvizsgára történő jelentkezés időpontjában hatályos záróvizsga szabályzat lesz irányadó.

A fejléc alatti második sorban szintén azon hallgatók szerepelnek, akiknek már korábban volt szakdolgozati témaválasztási időszakuk, de csak a 2025/26-os tanév tavaszi félévében nyújtják be a szakdolgozatukat. Az ő esetükben a tartalmi és formai követelmények főszabály szerint továbbra is a 2025/26-os tanév őszi félévében érvényben lévők, azonban egyéni kérelem alapján áttérhetnek a 2025/26-os tanév tavaszi félévétől érvényes tartalmi és formai követelményekre. Az ezzel kapcsolatos kérelmüket **2026.03.05-ig** nyújthatják be a tanulmányi ügyintézőjüknek küldött e-mailben, amelyet másolatban témavezetőjüknek is megküldenek. Amennyiben ilyen kérelmet nem nyújtanak be, záróvizsgájukat a 2025/26-os tanév tavaszi félévben a 2025/26-os tanév őszi félévében érvényes szabályzat szerint tehetik le, amennyiben azonban egyéni kérelemre a tavaszi félévtől érvényes tartalmi és formai követelményeknek megfelelő szakdolgozatot nyújtottak be, akkor záróvizsgájukat is a 2025/26-os tanév tavaszi félévben érvényben lévő szabályok szerint teszik le. Amennyiben a hallgató nem tesz záróvizsgát a 2025/26-os tanévben, akkor rá a későbbiekben mindig a záróvizsgára történő jelentkezés időpontjában hatályos záróvizsga szabályzat lesz irányadó.

Az 1. táblázat fejléc alatti harmadik sorában szereplő adatok pedig azt is egyértelművé teszik, hogy azoknak a hallgatóknak, akik már a 2025/26/1. félév szakdolgozati témajelentkezési időszaka előtt választottak témát, de a szakdolgozatukat nem nyújtják be ebben a 2025/26-os tanévben, a 2026/27-es tanévtől a szakdolgozat tartalmi és formai követelményeinek vonatkozásában azt a szabályrendszert kell követniük, amelyik félévben benyújtják a szakdolgozatukat. Ennek megfelelően záróvizsgájukra is mindig a záróvizsgára történő jelentkezés időpontjában hatályos záróvizsga szabályzat rendelkezései lesznek irányadók.

Tekintettel arra, hogy a szakdolgozati témajelentkezés jellemzően a szakdolgozat benyújtásának féléve előtt történik, az 1. táblázat által bemutatott hallgatói életutak kellően rugalmas és méltányos átmenetet biztosítanak az új rendszerbe.

A 2. táblázat azokra a hallgatókra vonatkozik, akik a 2025/26-os tanév őszi félévének szakdolgozati témajelentkezési időszakban választottak szakdolgozati témát.

2. táblázat: 2025/26/1-es témajelentkezések

Képzés	Szakdolgozati témajelentkezés	Szakdolgozat benyújtása	Tartalmi és formai követelmények	Záróvizsga
Minden alap- és mesterképzés	2025/26/1	2025/26/1	2025/26/1-ben érvényes szabályzat szerint	2025/26/2-ig a 2025/26/1-ben érvényes szabályzat szerint, azt követően a záróvizsga idején érvényes szabályzat szerint
Turizmus-vendéglátás BSc szak és mesterképzési szakok	2025/26/1	2025/26/2	2025/26/1-ben érvényes szabályzat vagy egyéni kérelem alapján a 2025/26/2-ben érvényes szabályzat szerint	2025/26/2-ben a 2025/26/1-ben érvényes szabályzat szerint a 2025/26/1-es követelmények alapján benyújtóknak, a 2025/26/2-ben érvényes szabályzat szerint a 2025/26/2-es követelmények szerint benyújtóknak, azt követően mindenki számára a záróvizsga idején érvényes szabályzat szerint
Turizmus-vendéglátás BSc szak és mesterképzési szakok	2025/26/1	2026/27/1 vagy azt követően	Benyújtáskor érvényes szabályzat szerint	A záróvizsga idején érvényes szabályzat szerint
Gazdálkodási és menedzsment, Gazdálkodási és menedzsment angol nyelven, Kereskedelem és marketing, Pénzügy és számvitel BSc szakok	2025/26/1	2025/26/2 vagy azt követően	Benyújtáskor érvényes szabályzat szerint	A záróvizsga idején érvényes szabályzat szerint

A 2. táblázat fejléc alatti első sora alapján látható, hogy azok, akik a 2025/26-os tanév őszi félévében választottak szakdolgozati témát, és ugyanabban a félévben be is nyújtották szakdolgozatukat, a 2025/26-os tanév tavaszi félévében még a 2025/26-os tanév őszi félévében érvényes záróvizsga szabályok alapján van lehetőségük záróvizsgát tenni, azt követően mindig a záróvizsga idején érvényes szabályzat szerint vizsgázhatnak.

A fejléc alatti 2. sor alapján látható, hogy a Turizmus-vendéglátás alapképzési szak és a mesterképzési szakok vonatkozásában – a hosszabb szakmai gyakorlat vagy a keresztféléves felvételi eltérő tanterve miatt – hosszabb átmeneti idő biztosított. A 2025/26-os tanév őszi félévében szakdolgozati témát választók a 2025/26-os tanév őszi félévében érvényes tartalmi és formai követelmények szerint a 2025/26-os tanév tavaszi félévében is benyújthatják szakdolgozatukat és záróvizsgát tehetnek az őszi félévben érvényes záróvizsga szabályok szerint. Egyéni kérelem alapján ettől eltérhetnek a hallgatók, és válhatnak a 2025/26 tavaszi félévire vonatkozó szabályokra, de ez akkor a tartalmi és formai követelményekre és a záróvizsgára egyaránt vonatkozik. Az ezzel kapcsolatos kérelmüket **2026.03.05-ig** nyújthatják be a tanulmányi ügyintézőjüknek küldött e-mailben, amelyet másolatban témavezetőjüknek is megküldenek.

A 3. sorban látható, hogy a Turizmus-vendéglátás alapképzési szak és az összes mesterképzési szak hallgatója a benyújtásakor érvényes tartalmi és formai követelményeknek megfelelően állítja össze szakdolgozatát, és a záróvizsgára történő jelentkezés idején érvényes záróvizsga szabályoknak megfelelően tesz záróvizsgát, amennyiben a szakdolgozat benyújtása a 2026/27-es tanévben vagy azt követően történik.

A – Turizmus-vendéglátás alapképzési szak kivételével a – többi alapképzési szakra mindez már a 2025/26-os tanév tavaszi félévében vagy azt követően történő szakdolgozat benyújtás esetén érvényes, amint ez a 2. táblázat utolsó sorában látható. Esetükben tehát a 2025/26-os tanév őszi félévében választott témában bármely későbbi félévben benyújtott szakdolgozat a benyújtásakor érvényes tartalmi és formai követelményeknek kell, hogy megfeleljen, és a záróvizsgára a jelentkezéskor irányadó szabályok vonatkoznak.

A 3. táblázat azt mutatja, hogy mindazon alap- és mesterképzéses hallgatók, akik a 2025/26-os tanév tavaszi félévében választanak szakdolgozati témát, és szakdolgozatukat ugyanazon félévben vagy az azt követő félévek bármelyikében nyújtják be, szakdolgozatukat a benyújtás időpontjában hatályos tartalmi és formai követelményeknek megfelelően kötelesek elkészíteni és benyújtani.

Záróvizsgájukat a záróvizsga idején hatályos záróvizsga szabályzat rendelkezései szerint tehetik le.

3. táblázat: 2025/26/2-es témajelentkezések

Képzés	Szakdolgozati témajelentkezés	Szakdolgozat benyújtása	Tartalmi és formai követelmények	Záróvizsga
Minden alap- és mesterképzés	2025/26/2	2025/26/2 vagy azt követően	Benyújtásakor érvényes szabályzat szerint	A záróvizsga idején érvényes szabályzat szerint

TDK, mint szakdolgozat

A TDK dolgozat a megfelelő feltételek teljesülése esetén, valamint a TDK titkárnak történő jelzést követően benyújtható szakdolgozatként. Ebben az esetben nem szükséges szakdolgozati témát választani.

A TDK dolgozatok esetében továbbra is az adott TDK-felhívásban meghatározott tartalmi és formai követelmények az irányadók. A TDK témavezető (mentor) kiválasztása a korábbi évek gyakorlatának megfelelően történik, vagyis a hallgatók az intézeti kutatási területekhez, illetve a kiválasztott oktatókhoz csatlakozva választanak témát és témavezetőt.

Azok a hallgatók, akik TDK dolgozatukra két, egyenként legalább 50%-ot meghaladó írásos bírálatot kaptak, továbbá a dolgozatukat a zsűri előtt bemutatták, és az előadásukra legalább 50%-ot meghaladó értékelést értek el, *mentesülnek a záróvizsga alól*.

Esetükben a záróvizsga eredményét a 2025/26-os tanév tavaszi félévétől kezdődően *teljes egészében* a TDK-előadásra kapott százalékos értékelés adja. A hallgatók ugyanakkor dönthetnek úgy is, hogy a TDK eredményük ellenére záróvizsgát kívánnak tenni; ebben az esetben a záróvizsga eredményét kizárólag a záróvizsgán nyújtott teljesítmény százalékos értékelése határozza meg.

Azon hallgatók, akik tanulmányaik során több alkalommal is részt vesznek kari TDK-n, jogosultak arra, hogy a legkedvezőbb értékelésük kerüljön figyelembevételre a záróvizsga eredményének megállapításakor, amennyiben a dolgozatuk megfelel a fenti követelményeknek, és azt szakdolgozatként benyújtják.

Azon hallgatók, akik TDK dolgozatukat nem mutatták be a zsűrinek, kötelesek részt venni a záróvizsgán, mindig a záróvizsga idején érvényes záróvizsga szabályzat szerinti feltételek mellett.

Azon hallgatók záróvizsga eredménye, akik az OTDK-n helyezést érnek el, a TDK-n kapott eredménytől függetlenül jeles.

2. Szakdolgozati témák és kapcsolódó elméleti témakörök

A 2025/26-os tanév őszi félévétől a szakdolgozati témaválasztás során a hallgatók a Neptunban található tág témakörökből választhatnak szakdolgozati témát. A tág témakörön belül a hallgatók szabadon definiálhatják saját szakdolgozati elképzelésüket, témavázlatukat, amely jellemzően körülbelül 8-10 mondatban foglalja össze, hogy mi a szakdolgozat fő fókusza, célja, a hallgató milyen témával és milyen módszertannal kívánja elérni azt. Minden hallgató egy tág témakört választhat. Amennyiben van olyan oktató, akit konzulensként preferálna a hallgató, ezt a szakdolgozati témaválasztás elején legyen kedves jelezni az alábbiak szerint: „*Preferált konzulens: Vezetéknév, keresztnév*”. A konzulens kijelölése az intézetvezetők hatásköre, nem biztos, hogy a hallgató által preferált oktató kerül végül hozzárendelésre.

Amennyiben a hallgató a már beadott TDK dolgozatát szeretné szakdolgozatként benyújtani, akkor nem szükséges szakdolgozati témát választania. A TDK dolgozat benyújtását követően a kari TDK titkárnak kell jeleznie, hogy szakdolgozatként is be kívánja nyújtani a TDK dolgozatot.

A tág témakörökhöz kapcsolódnak bizonyos elméleti területek, amelyek jellemzően leginkább alapul szolgálhatnak a szakdolgozat készítéséhez, a választott tág témakör feldolgozásához, és amelyek felmerülésére a hallgatók jellemzően, de nem kizárólagosan számíthatnak a záróvizsga során. Ez nem jelenti azt, hogy csak ezen elméleti területek jelenthetnek jó alapot a választott témakör feldolgozásához, és az sem jelenti, hogy ezek az elméleti kérdéskörök biztosan felmerülnek a záróvizsgán, vagy hogy csak és kizárólag ezek merülnek fel a záróvizsgán. A záróvizsgán a bizottság tagjainak eddig is joguk és lehetőségük volt a hallgatókat bármiről kérdezni, ami kapcsolódik szakdolgozathoz, ez ezután sem lesz másképp, a felsorolt elméleti területek inkább csak egy előzetes, segítő iránymutatást jelentenek a hallgatók számára, amely mankóval a korábbi félévek során nem rendelkeztek a záróvizsgára történő készüléshez. **A tág témák és a kapcsolódó elméleti témakörök**

megtalálhatók a Neptun felületén a Tanulmányok/Szakedolgozatok menüpontban a Szakedolgozat jelentkezés indítás alatt².

3. A szakdolgozati konzulens szerepe és kiválasztása

A hallgatók által választott témakörök, valamint a hallgatók által a Neptunban feltöltött szakdolgozati elképzelések alapján az intézetigazgatók, valamint a szakfelelősök és programvezetők együttműködése keretében kerül kijelölésre a szakdolgozati konzulens személye, tehát a hallgató nem választhatja meg közvetlenül szakdolgozati témavezetőjét. A szakdolgozati konzulens feladata, hogy a hallgatót szakmai tanácsokkal, iránymutatásokkal segítse a szakdolgozat összeállítása során. Ennek keretében a hallgató jellemzően a szakdolgozat fókuszának pontosítása, valamint a szakdolgozat által elérni kívánt célhoz vezető legjobb út kijelölésében, valamint az esetlegesen felmerülő problémák megoldásában, az általa elkészített anyagrészek vonatkozásában számíthat a konzulens segítségére. A konzulensnek nem feladata, hogy a hallgató által esetlegesen elkövetett hibák mindegyikét tételesen javítsa, a hallgató szakdolgozati témavázlatából tökéletes szakdolgozatot csiszoljon. A konzulens feladata, hogy általános iránymutatást és segítséget nyújtson.

A szakdolgozati konzulensnek feladata továbbá, hogy a szakdolgozati konzultációt egytől ötig terjedő skálán érdemjeggyel minősítse, amelynek során kifejezetten arra kell tekintettel lennie, hogy a hallgató szakdolgozat összeállítása során nyújtott erőbefektetése, attitűdje, együttműködése megfelelő volt-e. A szakdolgozati konzultációra adott érdemjegy nem a szakdolgozat minőségének jelzője.

A szakdolgozati konzulensnek a szakdolgozat feltöltési időszak kezdetéig nyilatkoznia kell arról, hogy a szakdolgozat véleménye szerint **feltölthető-e**. A szakdolgozat „*Végleges beadás támogatás*” mezőjét „*Támogatott*”-ra állítja, amennyiben a szakdolgozat általa véleményezett változatát megfelelő minőségűnek értékeli.

A benyújtott szakdolgozatra a korábbi bírálati lap helyett a Neptun szakdolgozat bírálati felületén – a hallgató számára nem hozzáférhető módon – a szakdolgozat bírálati határidejéig az alábbi két dologról nyilatkozik:

- a leadott szakdolgozat **záróvizsgára bocsátható**
- a záróvizsgán tárgyalni javasolt témakörök (amennyiben nem bocsátható záróvizsgára a szakdolgozat, akkor annak indoklása)

A záróvizsgára bocsátás megtagadásának jellemző, de nem kizárólagos esetei az alábbiak:

- a szakdolgozat célkitűzése nem világos
- a szakdolgozat nem rendelkezik forrásjegyzékkel
- a szakdolgozat nem rendelkezik mesterséges intelligencia használatára vonatkozó melléklettel (amennyiben a hallgató nem használt mesterséges intelligenciát a szakdolgozat készítése során, akkor ebben a mellékletben arról kell nyilatkoznia, hogy nem történt mesterséges intelligencia használata a szakdolgozat összeállítása során, egyebekben a későbbiekben részletezettek megfelelő tartalommal kell benyújtania a mesterséges intelligenciára vonatkozó mellékletet)

² A szakdolgozatot TDK dolgozattal benyújtók esetében nincsenek előre definiált elméleti tématerületek, amennyiben részt kell venniük vagy részt kívánnak venni a záróvizsgán, akkor részükre a záróvizsgára történő jelentkezést követő 5 munkanapon belül kerülnek kijelölésre az elméleti témakörök a dolgozat témája alapján. A kijelölt elméleti témakörökről a hallgatók a Neptunon keresztül kapnak értesítést.

- a szakdolgozat törzsszövege 37 500 karakternél rövidebb vagy 60 000 karakternél hosszabb
- a szakdolgozat nem áll össze egy egységes, koherens művé, egymással nem evidens módon kapcsolódó részek halmazaként jelenik meg
- a szakdolgozat formailag rendkívül igénytelen, áttekinthetetlen munka

Amennyiben a szakdolgozat nem tölthető fel vagy nem bocsátható záróvizsgára, a hallgató legkorábban a következő szakdolgozati benyújtási időszakban kísérelheti meg a benyújtást, amelynek engedélyezése továbbra is a korábbi konzulens feladata és hatásköre. A szakdolgozat külön szöveges és számszerű értékelésre nem kerül, sem a konzulens, sem másodbíráló nem készít bírálatot.

Amennyiben a hallgató nehézséget érzékel a szakdolgozati konzulense történő együttműködés során, azt első körben a szakdolgozati konzulenssel szükséges tisztázni, amennyiben ez az erőfeszítése nem jár sikerrel, akkor a tanulmányi osztályra benyújtott kérvénnyel kezdeményezheti a programvezető közbenjárását az együttműködés előmozdítására. Amennyiben a programvezető úgy ítéli meg, hogy a hallgató és a kijelölt konzulens közti konstruktív együttműködés valami oknál fogva nem helyreállítható, akkor a szakfelelőssel és az intézetigazgatóval közösen új szakdolgozati konzulenszt jelöl ki. A módosítást a Tanulmányi Osztály a Neptunban is átvezeti.

4. A szakdolgozat a 2025/26-os tanév tavaszi félévétől³

Cél

A szakdolgozat célja, hogy igazolja, hogy a hallgató a választott gazdasági témában képes legyen

- elméleti tudását gyakorlati problémára alkalmazni,
- önálló adatgyűjtést és elemzést végezni,
- döntéstámogató következtetéseket és javaslatokat megfogalmazni.

Terjedelmi és formai elvárások

Times New Roman betűtípussal, 12-es betűmérettel, 1,0-es sortávval, sorkizárt elrendezésben, 2,5 cm-es margókkal, A4-es oldalmérettel 15-20 oldal törzsszöveg, legalább 37 500 karakter és legfeljebb 60 000 karakter. A szakdolgozatot és annak forrásjegyzékét, valamint a mesterséges intelligenciára vonatkozó mellékletet Word formátumban kell feltölteni a Neptun felületre. A szakdolgozat további mellékleteire vonatkozó szoftveres megkötés nincs.

³ A 2025/26-os tanév őszi félévében benyújtott dolgozatokra vonatkozó információk nem változtak, azok a kari honlapon érhetők el. Alapképzés: <https://ktk.pte.hu/hu/hallgatok/tanulmanyok/alap-es-osztatlan-kepzes/szakdolgozat> Mesterképzés: <https://ktk.pte.hu/hu/hallgatok/tanulmanyok/mesterkepzes/szakdolgozat>

Javasolt szakdolgozati felépítés

1. Vezetői összefoglaló (Executive Summary)

- **Terjedelem:** 1 oldal
- **Célja:** Rövid, tömör áttekintést adni a dolgozat főbb megállapításairól, módszertanáról, eredményeiről és javaslatairól.
- **Tartalom:**
 - A kutatás célja és jelentősége
 - A vizsgált probléma rövid leírása
 - Módszertani megközelítés
 - Legfontosabb eredmények
 - Javasolt megoldások vagy következtetések

2. Problémafelvetés, motiváció

- **Terjedelem:** 1 oldal
- **Célja:** Bemutatni, miért fontos és releváns a választott téma, milyen gyakorlati vagy elméleti problémára kíván reflektálni vagy megoldást találni.
- **Tartalom:**
 - A téma aktualitása, relevanciája
 - A probléma gyakorlati megjelenése (pl. vállalati, társadalmi, technológiai kontextusban)
 - Személyes vagy szakmai motiváció a témaválasztás mögött
 - A kutatás célkitűzései
 - A struktúra rövid (1-2 mondatos) ismertetése

3. Irodalmi áttekintés (Literature Review) / Elméleti háttér

- **Terjedelem:** 3-5 oldal
- **Célja:** A témához kapcsolódó legfrissebb tudományos és gyakorlati ismeretek bemutatása. Mi az a tudás, ismeret, amire a szakdolgozat épül? Mit lehet tudni a kérdésről/problémáról általában? Születtek-e már ismert megoldási javaslatok? Mik ezeknek a korlátai? Ezek közül mire reflektál a szakdolgozat?
- **Tartalom:**
 - Szakirodalmi áttekintés (hazai és nemzetközi forrásokból)
 - Alapképzéses szakdolgozatok esetén legalább 5 szakirodalmi forrás, amelyek közül legalább egy nemzetközi
 - Mesterképzéses szakdolgozatok esetén legalább 10 szakirodalmi forrás, amelyek közül legalább 5 nemzetközi
 - Elméleti keretek, modellek, definíciók
 - Korábbi kutatások eredményei, megoldások, ezek rövid ismertetése
 - Kritikai értékelés: mi az, ami már ismert, és hol vannak még kutatási hézagok?

4. Módszertan és adatgyűjtés (Methodology)

- **Terjedelem:** 3-4 oldal
- **Célja:** A hallgató saját kutatási munkájának bemutatása. Mi az az adat/információ, amire a szakdolgozat épül? Mi az adatgyűjtés/feldolgozás menete? Milyen eszközöket, megoldásokat használ az adatok/információk feldolgozására? Miért alkalmas a választott megoldás/módszertan az adott kontextusban? Milyen alternatív lehetőségek lennének és ezeknek mik a korlátai az adott kontextusban?
- **Tartalom:**
 - Adat/információ feldolgozásának módszere (pl. kérdőív, interjú, esettanulmány, megfigyelés, dokumentumelemzés)
 - Az adatgyűjtés célcsoportja, mintavétel módja
 - Az adatgyűjtés folyamata
 - A gyűjtött adatok vagy információk rövid bemutatása (deskriptív elemzés)
 - Az adatfeldolgozás módszertanának bemutatása

5. Elemzés, értelmezés (Diskusszió)

- **Terjedelem:** 4-5 oldal
- **Célja:** A gyűjtött adatok mélyebb elemzése, értelmezése, összefüggések feltárása. Milyen következtetések vonhatóak le a feldolgozott adatokból, információkból? Hogyan épül a felvetett problémára adott megoldás az adatokra, az azokból megfogalmazott megállapításokra, következtetésekre? Milyen korlátai vannak a kapott eredményeknek?
- **Tartalom:**
 - Kvantitatív vagy kvalitatív elemzési módszerek alkalmazása
 - Eredmények bemutatása táblázatokban, ábrákban
 - Összefüggések, trendek, eltérések értelmezése
 - Kritikus megközelítés, alternatív magyarázatok
 - Eredmények összevetése a szakirodalommal
 - Fő tanulságok összefoglalása

6. Következtetések és javaslatok (Conclusions and Recommendations)

- **Terjedelem:** 3-4 oldal
- **Célja:** A feldolgozott információk alapján javaslatok megfogalmazása a szakdolgozatban felvetett probléma, kérdéskör kapcsán. Milyen javaslatok adhatóak a felvetett probléma megoldására?
- **Tartalom:**
 - A probléma megoldására irányuló alternatívák
 - A javaslat(ok) gyakorlati alkalmazhatósága
 - Előnyök, hátrányok, korlátok
 - További lehetséges kutatási- vagy projektirányok

7. Hivatkozások és mellékletek

- Hivatkozásjegyzék (nemzetközileg elfogadott formátumban)

- MI melléklet
- További mellékletek: kérdőív, interjúvázlat, táblázatok, adatbázis-részletek, ábrák, kódok stb.

A mesterséges intelligencia (generatív AI) etikus használatával kapcsolatos elvárások

A mesterséges intelligencia (AI), különösen a generatív AI-eszközök (pl. ChatGPT, Claude, Copilot) gyors ütemben terjednek az üzleti és tudományos életben. A Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Karának alapképzéses és mesterképzéses hallgatóinak szakdolgozati munkája során is felmerülhet az AI használata adatfeldolgozás, elemzési módszerek, szövegezési javaslatok vagy példák keresése során.

Célunk, hogy a hallgatók felelősen, etikus keretek között alkalmazzák ezeket az eszközöket: a tanulási folyamatot erősítve, de saját tudományos és szakmai munkájukat megőrizve. Az AI eszközök használatával kapcsolatos általános tudnivalókat a PTE KTK [Mesterséges intelligencia irányelvei](#) tartalmazzák. Ezzel összhangban a szakdolgozatok elkészítése során az alábbiak betartása elvárt a hallgatóktól.

Alapelvek

- **Átláthatóság** – minden AI-használatot fel kell tüntetni a dolgozatban.
- **Kiegészítő eszköz, nem helyettesítő** – az AI a tanulást és a technikai megvalósítást segíti, de az értelmezés és a következtetések mindig a hallgató feladata.
- **Adatbiztonság** – nem szabad érzékeny, nem publikus adatot nyílt AI-felületekre betölteni.
- **Plágium elkerülése** – az AI-val generált tartalom nem tekinthető automatikusan saját szerzői munkának.

Általános irányelvek

Adatgyűjtés és előkészítés

- AI használható nyilvános adatok rendszerezésére, átalakítására, táblázatstruktúrák vagy kódvázlatok készítésére.
- **Példa1:** egy beruházási projekt értékelése témánál, a hallgató kérhet AI-tól Python- vagy Excel-képletet NPV-számításhoz, de az input adatokat magának kell összegyűjtenie és ellenőriznie.
- **Példa2:** egy fogyasztói magatartás vizsgálat során AI segíthet a kérdőívválaszok klaszterezéséhez használt kód vázlatának elkészítésében, de a szegmentáció értelmezése a hallgató feladata.
- **Példa3:** projektmenedzsment kutatásban AI segíthet Gantt-diagram sablon előállításában, de a konkrét mérföldkövek és erőforrás-tervek meghatározása hallgatói munka.

Elemzések támogatása

- AI igénybe vehető módszertani útmutatásra (pl. IRR kiszámítási logikája, CAPM modell szerkezete).
- Példa1: portfólióelemzés esetében, az AI segíthet szimulációs kódot írni, de a hallgatónak kell lefuttatni és értelmezni az eredményeket.

- Példa2: AI megmutathatja, hogyan számítható ROI egy digitális kampány esetén, de a hallgatónak kell elemeznie, miért tér el a várttól.
- Példa3: AI bemutathatja a különböző motivációelméletek fő elemeit, de a dolgozatban a hallgatónak kell alkalmaznia őket egy konkrét szervezet példáján.

Szakirodalmi háttér feldolgoása

- AI adhat összefoglalót vagy segíthet struktúrát készíteni, de a szakirodalmi hivatkozásokat mindig a hallgatónak kell ellenőriznie hiteles adatbázisokból (pl. Scopus, WoS), továbbá tisztában kell lennie azok tartalmával és a témához való hozzájárulásával is.
- **Példa1:** IFRS és magyar számvitel összehasonlítása esetén az AI készíthet vázlatot a standardokról, de a pontos szabályozási hivatkozásokat a hallgatónak kell beemelnie.
- **Példa2:** AI készíthet vázlatot az omnichannel marketing irodalmáról, de a hallgatónak kell megbízható forrásokkal alátámasztani.
- **Példa3:** AI segíthet összefoglalni az érzelmi intelligencia szerepét a vezetésben, de a hallgatónak kell megkeresnie és idéznie a szakirodalmi forrásokat.

Értelmezés és következtetések

- A dolgozat legfontosabb része: **ez mindig a hallgató saját munkája kell legyen.**
- Példa1: AI nem írhatja meg helyettük a konklúziókat (pl. miért tér el egy vállalat IFRS szerinti eredménye a magyar szabályozástól, vagy milyen ESG hatások érhetők tetten egy vállalat teljesítményében).
- Példa2: AI nem fogalmazhatja meg, hogy egy influencer kampány miért volt sikeres vagy sikertelen – ezt a hallgatónak kell elemeznie.
- Példa3: AI nem döntheti el, hogy egy adott vezetési stílus miért hatékonyabb egy adott szervezetben.

Transzparencia

- Minden AI-használatot jelezni kell a dolgozatban a Mesterséges intelligencia mellékletben (milyen promptot használt, mire kapott választ).
- Példa1: egy adózási hatások elemzése témában, a hallgató feltünteti: „Az adópolitikai háttér összefoglalásához ChatGPT vázlatát használtam, amelyet átdolgoztam és kiegészítettem.”
- Példa2: egy fogyasztói kérdőív klaszterelemzésénél a hallgató jelezheti: „A klaszterezési módszertan áttekintésében ChatGPT segítségét vettem igénybe, az eredményeket SPSS-ben saját magam futtattam le.”
- Példa3: egy vezetési stílusok elemzésénél: „A vezetői elméletek összefoglalásához AI által adott vázlatot használtam, amelyet saját forrásaimmal egészítettem ki.”

Adatvédelem és biztonság

- Nem szabad szenzitív vállalati adatokat, kutatási titkokat vagy nem publikus információkat feltölteni nyílt AI-felületekre.

Mit lehet AI-jal végezni?

- **Adatgyűjtés és rendszerezés:** nyilvános adatok struktúrájának előkészítése, adatvizualizációs sablonok.
- **Módszertani támogatás:** képletek, modellek, elméleti háttér összefoglalása.
- **Szakirodalmi összefoglalók:** AI készíthet vázlatot, kulcspontokat, de a hivatkozásokat mindig hiteles forrásból (pl. Scopus, WoS felületeken megtalálható cikkek) kell ellenőrizni.
- **Stílus- és nyelvi javítás:** nyelvi helyesség ellenőrzése, szöveg gördülékenyebbé tétele.

Mit nem lehet AI-jal végezni?

- **Források automatikus bemásolása** – AI által kreált hivatkozások gyakran hibásak („hallucinációk”), ezért ellenőrzés nélkül nem kerülhetnek a dolgozatba.
- **Szenzitív adatok feltöltése** – vállalati pénzügyi adatok, nem publikus kutatási anyagok nem vihetők be publikus AI rendszerekbe.
- **Szerzői jogok megsértése** - szerzői joggal védett munkák nem vihetők be publikus AI rendszerekbe.

Dokumentáció és hivatkozás

- Minden AI-használatot jelölni kell a dolgozatban a **Mesterséges intelligencia mellékletben:** *„A CAPM képlet szerkezetének áttekintésében ChatGPT-t használtam. A szövegrészletet saját kutatásom alapján kiegészítettem és átírtam.”*
- A promptokat (utasításokat) röviden dokumentálni szükséges: milyen kérdést adott az AI-nak, milyen adatokat töltött fel, milyen választ kapott.
- A dolgozat szövegében így hivatkozható: *„A kutatási módszerek áttekintésében mesterséges intelligencia (ChatGPT, 2025) támogatta a vázlatkészítést.”*

Ellenőrzés

- A záróvizsga során a bizottság tagjai jogosultak rákérdezni az AI-használat pontos módjára.
- A záróvizsga során a bizottság tagjai ellenőrizhetik, hogy a hallgató érti-e az általa használt számítások logikáját. Az AI használatának célja ugyanis a hallgatók tudásának támogatása, nem pedig a helyettesítése.
- A szakdolgozati konzulens és a záróvizsga bizottság tagjai ellenőrizhetik, hogy az AI-tól származó tartalom megfelelően dokumentált-e.

Ha a hallgató AI-használatot titkol, és ez bizonyítható, az a dolgozat érvénytelenségéhez vezethet.

5. A záróvizsga a 2025/26-os tanév tavaszi félévétől⁴

Záróvizsgára azok a hallgatók jelentkezhetnek, akiknek szakdolgozati konzulense szakdolgozatukat arra alkalmasnak minősítette. A szakdolgozati konzulens szerepe és részéről megadott szempontok mérlegelését követően. A záróvizsga időtartama várhatóan 30 perc. A hallgató a záróvizsga elején két

⁴ A 2025/26-os tanév őszi félévére vonatkozó záróvizsga szabályzatok a kari honlapon érhetők el. Alapképzés: <https://ktk.pte.hu/hu/hallgatok/tanulmanyok/alap-es-osztatlan-kepzes/zarovizsga> Mesterképzés: <https://ktk.pte.hu/hu/hallgatok/tanulmanyok/mesterkepzes/zarovizsga>

kérdést kap a záróvizsga bizottságtól, amelyek a szakdolgozat elméleti és gyakorlati aspektusaihoz kapcsolódnak és amelyek kidolgozására 15 perc áll rendelkezésére. A felkészülési idő lejártát követően a hallgató 10 percen ismerteti a szakdolgozata témáját, módszertanát és legfőbb eredményeit. A fennmaradó 20 percen először megválaszolja a záróvizsga bizottság által feltett két kérdést, majd szakmai beszélgetést folytat a záróvizsga bizottság tagjaival további, a szakdolgozathoz kapcsolódó elméleti és gyakorlati kérdésekről. A Szakdolgozati témák és kapcsolódó elméleti témakörök részén felsorolásra került témakörök a bizottság által előzetesen feltett két kérdés között is szerepelhetnek és a szakmai beszélgetés további részében is felmerülhetnek.

Záróvizsga értékelési szempontrendszer

Szakdolgozat szakmai tartalma (Max. 10 pont)

0–3 pont: A szakmai tartalom gyenge, nem tükröz mélyebb megértést

4–6 pont: A tartalom részben megfelelő, de hiányos vagy felületes

7–10 pont: A tartalom szakszerű, jól strukturált és releváns

Előadásdiák formai minősége (Max. 10 pont)

0–3 pont: A diák rendezetlenek, túlzásúfoltak vagy nehezen olvashatók

4–6 pont: A diák részben megfelelőek, kisebb formai hibákkal

7–10 pont: A diák esztétikusak, jól strukturáltak és informatívak

Előadásmód (Max. 10 pont)

0–3 pont: Az előadás nehezen követhető, bizonytalan előadó

4–6 pont: Az előadás részben érthető, de nem magabiztos

7–10 pont: Az előadás világos, magabiztos és jól felépített

Elméleti kérdések megválaszolása (Max. 35 pont)

0–10 pont: A válaszok pontatlanok, nem tükrözik elméleti tudást

11–20 pont: A válaszok részben helyesek, de hiányosak

21–30 pont: A válaszok többnyire helyesek, megfelelő elméleti háttérrel

31–35 pont: A válaszok pontosak, mély elméleti tudásra épülnek

Gyakorlati kérdések megválaszolása (Max. 35 pont)

0–10 pont: A válaszok nem tükrözik gyakorlati megértést

11–20 pont: A válaszok részben helyesek, de nem elég gyakorlatorientáltak

21–30 pont: A válaszok többnyire helyesek, gyakorlati példákkal alátámasztva

31–35 pont: A válaszok kiválóak, gyakorlati tudásra és tapasztalatra épülnek